

Adrienne-Marguerite Huguëtan moet in menig opzicht een geëmancipeerde dame zijn geweest. Ze beheerde als jongedame van in de twintig zelfstandig haar aanzienlijke vermogen, verzorgde een uitvoerige correspondentie met banken en hield haar kasboeken nauwgezet bij. In 1733 vatte ze het plan op om zich tussen de Haagse adel aan het Lange Voorhout te vestigen.

Haar familie kwam oorspronkelijk uit Lyon. Omstreeks 1685 waren zij evenals vele andere Hugenoten gevlucht uit het katholieke Frankrijk en uitgeweken naar Nederland. De Huguëtans beschikten over een geweldig zakelijk instinct en binnen enkele jaren wisten zij een enorm kapitaal te vergaren door beleggingen in handelsmaatschappijen in de Oost.

Voor het te bouwen huis aan het Lange Voorhout kocht ze een stuk grond aan de Noordzijde dat niet erg breed was, maar wel helemaal tot aan de huidige Mauritskade doorliep. Het was bijna voorspelbaar dat zij aan haar beroemde landgenoot Daniël Marot vroeg het huis te ontwerpen. Ook de protestant Marot was immers in 1685 gevlucht uit zijn vaderland. Maar bovenal was het de Franse stijl van zijn werk die haar aantrok. Het werd een echt Lodewijk XIV/Marot-huis met een sterk symmetrische plattegrond. Adrienne nam naast Marot nog talrijke andere kunstenaars in dienst. Het beeldhouwwerk aan de gevel werd bij voorbeeld verzorgd door de Antwerpenaar Pieter Bourscheit (1699-1768). Voor goed stucwerk waren Italianen onovertroffen. Maximiliaan Chiesa en Carlo Castoldi moduleerden de rijke plafonds in de vestibule (nu niet meer aanwezig) en de decoraties in het trappenhuis. Voor schilderijen boven de deuren en haarden gaf zij opdrachten aan Mattheus Terwesten en J. Keller. In het journal dat de punctuele Adrienne van de bouw bijhield, zijn nog diverse andere kunstenaars en ambachtslieden vermeld. De verdere aankleding van het huis zoals schouwen, lijsten, kleurstellingen en dergelijke heeft ze waarschijnlijk aan Marot toevertrouwd.

Huwelijk

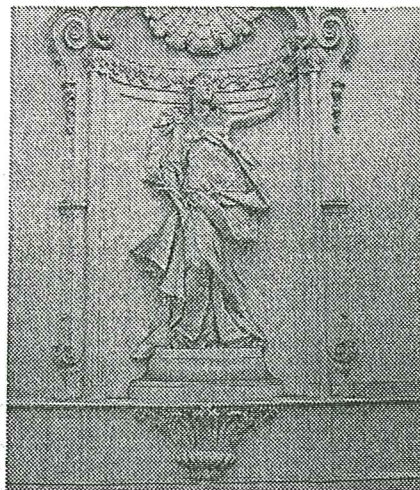
In 1739 trouwde Adrienne-Marguerite — ze was toen 38 jaar — met Henri-Charles de Nassau la Lecq. Het was een verbintenis op huwelijkse voorwaarden: Adrienne behield haar eigen vermogen, het huishoudgeld werd geregeld en Adrienne mocht in volledige vrijheid haar huidige en toekomstige bezittingen beheren.

Na enige jaren werd Adrienne ziek. Het werd een slepende kwestie, waarbij de beste medici uit Leiden werden geraadpleegd. Na een lang ziekbed overleed ze in 1752. Haar echtgenoot was de belangrijkste erfgenaam. In haar testament stelde ze dat hij in het huis aan het Lange Voorhout moest blijven wonen. Mocht het nodig zijn het huis toch te verkopen, dan mocht dit alleen bij opbod tijdens een openbare verkoop.

Henri-Charles trok zich niets van dit alles aan. Twee jaar later verkocht hij onderhands het prachtige huis voor 92.500 gulden aan zijn buurman van nummer 36, baron Jan Tuyl van Serooskerken. Deze baron kocht in 1760 ook het huis aan de andere zijde van het huis Huguëtan. Hij wilde nu zijn drie huizen achter één monumentale gevel samenvoegen, maar wel met behoud van de Marot-gevel. Voor deze niet eenvoudige opdracht zocht hij een goed vakman: Pieter de Swart.

Smalste huis

De Swart ontwierp aan weerszijden van het Huguëtan-huis een gevel die goed bij de Marot-architectuur aansloot, maar toch een weinig van zijn eigen stijlopvatting verried. Aan de linkerzijde kwam hij in de problemen: daar had hij namelijk een veel groter stuk op te vullen dan aan de rechterzijde. De

• Italiaanse stucdecoraties in het trappenhuis.

oplossing die hij hiervoor bedacht zou beroemd worden als 'het smalste huis van Den Haag'. Omdat hij de gevel symmetrisch wilde houden, vulde hij de ruimte die hij overhield op met een ordinair bakstenen huisje van 1,83 meter breed, dat niets van doen lijkt te hebben met het monumentale huis. In werkelijkheid staan de huizen met elkaar in verbinding. De kamers van het kleine huisje lopen nog ca. 75 cm door achter de hoofdgevel. Dit brengt de 'leefbreedte' van het smalste huis van Den Haag aan de Voorhoutzijde toch nog op zo'n 2,58 meter. Om buitensporig geproportioneerde hoge kamers te voorkomen, wijzigde hij de verdiepinghoogte. Het huis ter rechterzijde bleef gescheiden van het Huguëtanhuis en kreeg ter hoogte van het souterrains een aparte ingang.

Na de dood van de baron van Tuyl van Serooskerken liet zijn weduwe, Johanna Elisabeth de Geer een inventaris opmaken. Deze lijst uit 1766, dus 14 jaar na de dood van Adrienne, geeft een indruk van de rijkdom. De koepelkamer (tuinzaal) was als volgt ingericht: roden damaste gordijnen, een marmere tafel op consoles, 18 notenhouten stoelen met rode zittingen, spiegel boven de haard, spiegel boven het middenpenant, een Oostindisch haarscherf met 12 panelen, 6 theeblaadjes, 2 speeltafeltjes, 3 theetafeltjes en tussen de vensters schilderijen van Terwesten. De kleur rood was evenals in veel andere vertrekken overheersend.

In 1795 vestigde de Franse legatie zich in het huis Huguëtan en volgden de eerste interieurwijzigingen. Van 1813 tot 1817 zou de koninklijke familie er nog tijdelijk verblijven. In 1819 kreeg het huis een nieuwe bestemming, die haar lot zou bezegelen: Koninklijke Bibliotheek. Al snel bleek dat in een huis met ronde hoeken, uitstekende schouwen en dergelijke geen boekenkasten passen. Na de aanpassingen bleef er een ontkleed gebouw over. Begin deze eeuw heeft men getracht weer het een en ander te herstellen.

Als we nu door de verlaten kamers dwalen, is Marot ver te zoeken. De meest gave vertrekken bevinden zich in het rechter gedeelte dat lange tijd gescheiden bleef van de Bibliotheek, en die door De Swart zijn gedecoreerd. De zogeheten bibliotheekariskamer, de tweede kamer links van de voordeur, is een rococokamer van De Swart in de kleur roze, afgezet met bladgoud, en in 1917 uit het gesloopte Hof van Friesland aan de Lange Vijverberg overgebracht naar de Bibliotheek. De eenheid in het voormalig Frans 'hotel' is zoek, maar toch zijn we enigszins jaloers op de dames en heren van de Hoge Raad die zich er na de restauratie zullen vestigen.

Bron: Bouwhistorische documentatie en waardebeoordeling, door ir. J.H. Hennis, rapport Rijksgebouwendienst, december 1983